

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ: МІСЯЧНИЙ ОГЛЯД

№ 6/2006 (Червень)

ЗМІСТ

1. ВВП та додана вартість
2. Ціни
3. Валютний курс та Монетарна політика
4. Фінансові ринки
5. Зовнішня торгівля

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ

	2004	2005	2006*
ВВП (реальне зростання, %)	12.1	2.6	2.4
Внутрішній попит	9.4	11.4	11.3
Промисловість (додана вартість, зростання, %)	10.4	2.0	-0.3
Ринкові послуги (додана вартість, зростання, %)	13.9	-2.1	4.8
ІСЦ (кп., %)	12.3	10.3	13.0
Пропозиція грошей МЗ (змiana, %, сп.)	44.9	38.6	32.6
Сальдо поточного рахунку (% від ВВП)	10.5	3.1	-9.0
Обмінний курс (UAH/USD; на кінець періоду)	5.31	5.05	5.05
Дефіцит бюджету (% від ВВП)	2.9	1.8	3.6

* Оцінки CASE Україна

Керівник проекту:

Микита Михайличенко

Автори:

Дмитро Боярчук, Микита Михайличенко, Віталій Ваврищук

Всі права захищено

Інформація, наведена у публікації може вважатись достовірною. Однак, редактор не гарантує повноту та точність даної інформації.

Погляди, викладені у цьому виданні є думками його авторів і не обов'язково співпадають з позиціями наших спонсорів.

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ

У травні 2006р. економіка України показала несподівано високі темпи росту на рівні 8.5% р/р. Саме позитивний результат у переробній промисловості став основною причиною двократного пришвидшення економічного зростання.

У травні 2006 року інфляція в Україні залишалась на рівні минулого року: +0.5% проти +0.6% у травні 2005. Відповідно, річні темпи зростання ІСЦ зменшилися із 7.4% у квітні до 7.3% у травні.

У травні 2006, вперше із початку поточного року, пропозиція валюти на міжбанківському ринку переважала попит. В результаті, Нацбанк викупив 244 млн. дол. США надлишкової пропозиції.

У травні банки продовжили стрімко нарощувати свої кредитні портфелі – за місяць вони збільшилися на 4.8% порівняно із 4.4% за аналогічний період попереднього року.

Після стрімкого зростання протягом перших місяців року (+25%) у травні 2006 року фондовий індекс ПФТС зменшився на 8.5%.

У січні-квітні від'ємне сальдо торгівлі товарами склало 2 млрд. дол. США. Однак, при цьому негативне місячне сальдо торгівлі товарами у квітні покращилося до – 330 млн. дол. у порівнянні із – 653 млн. дол. у лютому та – 743 млн. дол. у березні.

CASE Україна

Центр Соціально-Економічних Досліджень

вул. Старокиївська 10, офіс 15, Київ 04116, Україна

Тел./Факс: +380 (44) 483 2614, +380 (44) 483 2468

E-mail: info@case-ukraine.kiev.ua

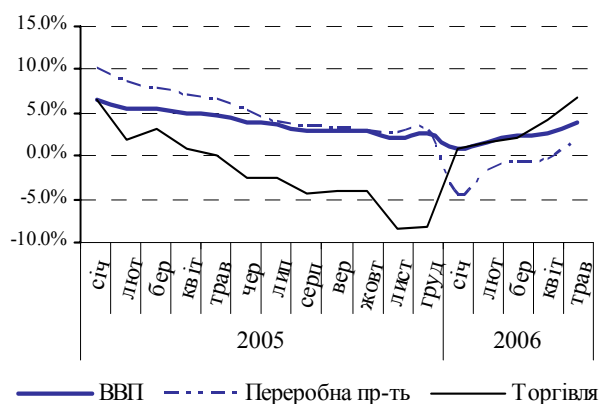
www.case-ukraine.kiev.ua

ВВП та Додана вартість (червень 2006)

У травні 2006р. економіка України показала несподівано високі темпи росту на рівні 8.5% р/р. Загалом, прискорювались усі сектори економіки але саме позитивний результат у переробній промисловості став основною причиною двократного пришвидшення економічного зростання. В цілому, за січень-травень ВВП виріс на 4.0%.

Після чотирьох місяців спаду переробна промисловість показала потужний позитивний результат у травні. Як наслідок за перші п'ять місяців 2006р. було зафіксовано 1.9% р/р реального росту. Основними причинами такого стрімкого виправлення ситуації у секторі вважається зовнішній попит. Однак за результатами одного місяця поки що рано стверджувати про довго терміновість такої тенденції.

Графік 1. ВВП та додана вартість, кумулятивно, 2005-2006рр.

Джерело: Державний комітет статистики України

Ринкові послуги продовжували прискорюватись завдяки внутрішньому попиту та відновленню росту у промисловості. Зокрема значне прискорення продовжує показувати торгівля (6.7% р/р за січень-травень 2006р.) завдяки споживчому попиту. Транспорт покращує свою динаміку (7.3% р/р) в основному через поліпшення ситуації у промисловості.

Будівництво бурхливо реагує на відновлення інвестиційного попиту прискорившись до 8.2% р/р за перші п'ять місяців. Сільське господарство

також нарощує темпи (4.8% р/р) завдяки птахівництву та свиноводству.

Ціни (червень 2006)

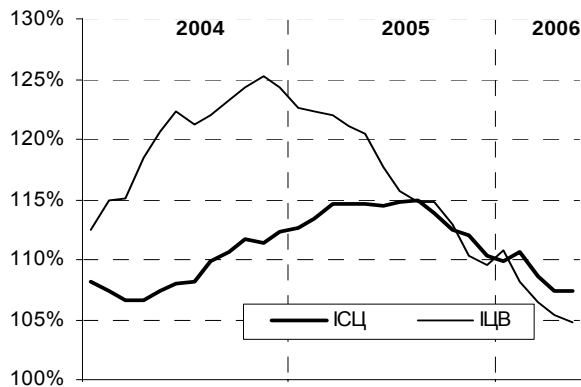
У травні 2006 року інфляція в Україні залишалась на рівні минулого року: +0.5% проти +0.6% у травні 2005. Відповідно, річні темпи зростання ІСЦ зменшилися із 7.4% у квітні до 7.3% у травні. Після скорочення споживчих цін протягом двох попередніх місяців, зростання цін у травні було викликано, переважно, підвищенням тарифів на комунальні послуги. При цьому, продукти харчування продовжують дешевшати.

У середині другого кварталу найбільшого подорожчання зазнали ціни на послуги – вони збільшилися на 3.6% порівняно із +0.8% за аналогічний період минулого року. Це пояснюється суттєвим (на 8.4%) подорожчанням комунальних послуг: з першого травня тарифи на газ та електроенергію для населення було збільшено на 25%. Важливо, що у червні також очікується зростання цін на пасажирські залізничні перевезення, а у другій половині року – продовження подорожчання газу та електроенергії. Це зумовлене намаганнями монополіста в цих галузях – держави – збільшити ціни до їх ринкового рівня протягом найближчих років. Натомість, ціни на більшість інших складових групи послуг у споживчому кошику протягом травня залишалися стабільними.

Після семи місяців уповільнення, у травні відновилося прискорення цін на непродовольчі товари: +0.4%. Основним фактором цього стало зростання цін на бензин: +4.1%, що відбулося на фоні зростання світових на нафту (на 11.6% у травні 2006).

Продовольчі товари залишаються єдиною складовою споживчого кошику, ціни на які продовжують впевнено уповільнюватися. У травні вони скоротилися на 0.3% порівняно із подорожчанням на 0.7% у травні 2005. Так, м'ясо та м'ясні продукти подешевшали на 1.3%, а молочні – 3.2%. Очевидно, що одним із факторів такої динаміки стала торгова війна з Росією та подальше суттєве скорочення обсягів експорту цієї продукції.

Графік 2. ІСЦ та ІЦВ у 2005-2006 рр., р/р

Джерело: Державний комітет статистики України

Індекс цін виробників (ІЦВ) у травні зменшився до 4.7% р/р із 5.4% р/р у квітні. Це відбулося за рахунок уповільнення цін у добувній промисловості та енергетиці. Натомість, ціни в обробній промисловості дещо прискорилися: із 0.8% у травні 2005 до 1.0% у травні 2006.

Обмінний курс та

Монетарна політика (червень 2006)

У травні 2006, вперше із початку поточного року, пропозиція валюти на міжбанківському ринку переважала попит. В результаті, Нацбанк викупив 244 млн. дол. США надлишкової пропозиції, а міжбанківський курс коливався нижче офіційного (5.05 грн. за 1 дол.) протягом всього місяця.

Відповідно, валютні резерви НБУ у травні збільшилися на 0.5 млрд. дол. до 17.7 млрд. дол., що, проте, є менше ніж на кінець попереднього року (19.4 млрд. дол.).

Одночасно, на готівковому валютному ринку попит на валюту продовжував переважати пропозицію, хоча обсяги цього надлишкового попиту скоротилися до 66 млн. дол. порівняно із 550 млн. протягом першого кварталу (в середньому) та 200 млн. у квітні.

Не дивлячись на позитивні інтервенції НБУ на валютному ринку, грошова база у травні скоротилася на 1.6%. Це пов'язано із накопиченням додаткових коштів урядом на своїх рахунках в НБУ (на 1.4 млрд. грн. протягом місяця). Також,

у травні майже вдвічі (до 1.3 млрд. грн.) скоротилися зобов'язання ком. банків перед НБУ. Відмітимо, що продовжує скорочуватися доля готівки в обігу у загальній структурі грошової маси – вона досягла 29.5% станом на кінець травня.

Важливо також, що на фоні скорочення залишків на кор. рахунках ком. банків НБУ розпочав пом'якшувати грошово-кредитну політику у травні. Так, на початку місяця відбулося зменшення облікової ставки регулятора (із 9.5% до 8.5%) та пом'якшення нормативів обов'язкового резервування (із 6-8% до 4-6%).

У травні банки продовжили стрімко нарощувати свої кредитні портфелі – за місяць вони збільшилися на 4.8% порівняно із 4.4% за аналогічний період попереднього року. Цікаво, що дуже швидко збільшується обсяг кредитів, наданих фізичним особам при тому, що темпи нарощення кредитів юридичним особам є нижче минулорічних.

Вже другий місяць поспіль можна спостерігати пришвидшення розширення депозитних вкладень у банках порівняно із попереднім роком. Це відбувається, в основному за рахунок вкладів юридичних осіб. При цьому, населення цього року є менш схильним до збережень своїх коштів у банках порівняно із попередніми роками.

Фінансові ринки (червень 2006)

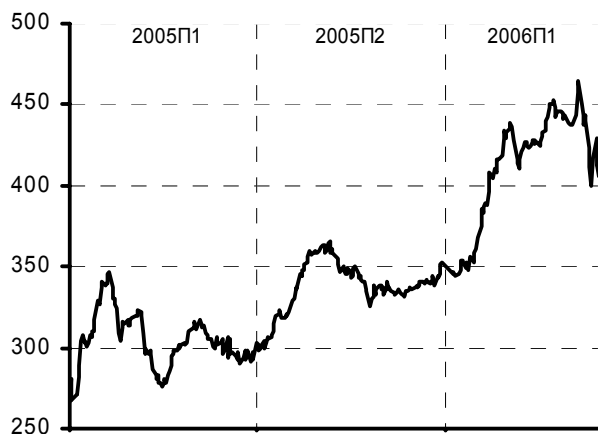
Після стрімкого зростання протягом перших місяців року (+25%) у травні 2006 року фондовий індекс ПФТС зменшився на 8.5%. Одним із факторів такого скорочення стало зниження індексів на більшості фондових майданчиків країн, що розвиваються (наприклад, російський індекс РТС зменшився за результатами місяця майже на 12%). Також, внутрішня політична невизначеність, очевидно, також мала негативний вплив на фінансовий ринок.

Падіння фондового індексу у травні супроводжувалося і суттєвим зменшенням обсягів торгів, які скоротилися майже вдвічі порівняно із квітнем (минулого року зменшення активності на ринку за цей же період склала всього 10%). Найбільше скоротилися обсяги операцій із акціями (в 2.6 рази) та корпоративними облігаціями (в 1.7 рази). За таких умов найбільше угод на фондовому

ринку України у травні було укладено із ОВДП (на 627 млн. грн., 36% від загальних обсягів).

Протягом травня відбулося суттєве зростання індексу EMBI+ (на 37 пункти до 215), що відображує погіршення умов для емітентів єврооблігацій ринків, що розвиваються. Це відбувалося на фоні продовження політики Федерального резерву по збільшенню відсоткових ставок. Відповідний індекс для євробондів українських емітентів мав ще крутішу динаміку і зріс на 51 пункт. Більше того, спред між середньою доходністю облігацій українських емітентів та доходністю облігацій уряду США (індекс J.P.Morgan EMBI+Ukr spread) став ширший за аналогічний серед для єврооблігацій перехідних економік в цілому (індекс J.P.Morgan EMBI+). В останнє така ситуація спостерігалася в кінці 2002 року.

Графік 3. Фридовий індекс ПФТС у 2005-2006 рр.

Джерело: ПФТС

Зовнішня торгівля (квітень 2006)

У січні-квітні 2006 року номінальні обсяги експорту товарів із України склали 10.9 млрд. дол. США. (–3.9% у порівнянні із аналогічним періодом минулого року), в той час як імпорт становив 13.0 млрд. дол. США. (+123.2%). Від’ємне сальдо торгівлі з початку року склало 2 млрд. дол. США. Однак, при цьому негативне місячне сальдо торгівлі товарами у квітні покращилося до – 330 млн. дол. у порівнянні із – 653 млн. дол. у лютому та – 743 млн. дол. у березні.

У квітні було зафіксовано падіння місячних обсягів експорту товарів до країн СНД на 2%, в т.ч. до Росії на 8.1%. Другий рік поспіль зменшуються обсяги експорту товарів до країн Європи, в першу чергу до Німеччини, Великобританії та Франції. При цьому, динаміка експорту до США значно прискорилося з початку року і становила +47.7% р/р у квітні. В цілому, з початку року обсяги експорту до США склали 0.4 млрд. дол. (+ 30.4% р/р)

У товарному розрізі найгіршу експортну динаміку показали сектори сільського господарства, текстильна промисловість та металургія. Зокрема, експорт м’ясопродуктів було повністю призупинено, а поставки молока за кордон скоротилися майже удвічі. Підприємства машинобудування збільшили експорт транспортних засобів на 18.5%, хоча експорт механічного та електрообладнання зменшився на 1.9%. Одночасно, імпорт продукції машинобудування значно зріс (+ 14.3% обладнання та + 60% транспортних засобів) і у квітні в 2.4 рази перевищував обсяги експорту.

У червні відбулося 16 офіційне засідання з розгляду заявки України про вступ до СОТ, де продовжилася робота над проектом звіту Робочої групи. Українська сторона заявила про завершення двосторонніх переговорів із усіма зацікавленими сторонами, окрім Киргизії. Наступне засідання робочої групи заплановано на осінь 2006 року. За умов вчасного прийняття парламентом законопроектів щодо гармонізації національного законодавства із нормами СОТ до кінця 2006 року може бути прийнято рішення про вступ України до СОТ.

Як і очікували Європейський Союз запровадив антидемпінгове мито на імпорт труб походженням із України, Росії, Румунії та Хорватії. Зокрема на продукцію українських виробників встановлено ставку мита у розмірі від 12.3% до 25.7%. Антидемпінгове розслідування було ініційоване європейськими виробниками і тривало понад рік. Рішення вступає в силу 29 червня 2006 року.